

HET OUDE BEWAREN.

13 september 1980 was vorig jaar een grote datum, omdat toen de volledig vernieuwde Kalfmolen terug aan het draaien gebracht werd tijdens memorabele feesten. Maar ook omdat toen bewezen werd dat met goede wil (en centen) het weinige dat nog rest van het oude Knokke kan bewaard blijven voor het nageslacht.

Alles wat verband houdt met het historische gebeuren en de Kalfmolen zelf, geven we verder mee in ons tijdschrift. Zeker, "Cnoc is ier" en zijn grote ledenschaar gaan er mede prat op dat ze hun aandeel hadden in het verder in eer houden van het schil-derachtige hoekje tussen duin en polder. De Kalfmolen staat er weer flink voor, weer goed voor een 50-tal jaren, de 21e eeuw in.

Wat zal er in de volgende eeuw nog meer van het oude Knokke overblijven?

Verdwenen zijn de Kerkstraat, Lievens' molen bij de oude kerktoren, het kerkgebouw zelf, de vuurtoren, Mengés molen... Niet meer te achterhalen. De badstad heeft zijn eisen gesteld. Vooral het prachtige duinenlandschap is onder asfalt en beton verdwenen. Nog enkel een souvenir op oude prentkaarten. Kom, Knokke is met de tijd meegegaan en we houden van het nieuwe zo-als we aan de herinnering gehecht blijven.

De badstad stelt eisen, zoals we ons op tijd en stond ook moeten neerleggen bij deze van de landbouw in de Zwinpolders.

Er was de laatste maanden heel wat geschreven over het Isabella-fort en de buurt van de Vrede, sedert een weide geëffend werd om als akkerland te dienen. Maar de geruchten over een aftakeling van historische en natuurkundig interessante gebieden bleken totaal ongegrond te zijn. De eigenaars zijn al evenzeer gehecht aan de historische waarden van hun bezit. Dit sluit echter niet uit dat op tijd en stond een en ander dient aangepast te worden of gemoderniseerd. Verscheidene pachters worden wel eens lastig gevallen door wandelaars die de historische

punten bezoeken die door "Cnoc is ier" aangeduid werden, maar ze doen steeds hun best, in de mate van het mogelijke om aan de nieuwsgierigheid te voldoen. We zijn ze dankbaar. De bewoners van de Vrede (en het Hazegras) gaan prat op hun buurt en ze vragen van de buitenstaanders alleen dat ze het nodige begrip zouden opbrengen voor hun dagelijks brood, de landbouw.

Het Isabella-fort was reeds volledig afgeschreven sedert de 18e eeuw, in 1773 nog enkel de "Isabella Ruïne bij het "Groot Heylandt" bezuiden de "Grave Jansdyck". De Nieuwe Hazegraspolder werd aangelgd in 1783 en van het Isabella-fort werden daartoe ook de wallen weggeschapt. Zo bleef nog enkel een oneffen terrein over, nu ten zuiden van de weg van de Vrede naar Retranchement. Daar werd alles voor de landbouw geëffend.

Maar dank zij onze ere-voorzitter Graaf Leon Lippens kan toch nog een herinnering aan het Isabella-fort bewaard blijven. Dit is dan het gedeelte benoorden de weg en de schaapstal van de Vrede. De oud-burgemeester liet in een open brief weten dat dit deel van het fort met de aanpalende kreken en moerassen geenszins bedreigd is. "Dit gebied is mijn privé-eigendom. Sinds 50 jaar heb ik dit natuurschoon ongerept bewaard, verbeterd, beheerd en bewaakt. Het waterpeil wordt van dichtbij gevolgd; vriendschappelijke boergh aanvaardden dat hun koeien niet in het riet zouden lopen. De muskusratten (die het riet verdelgen) worden gevangen. Duizenden trekvogels komen hier pleisteren en veel broedvogels vinden er een geschikt leefmilieu". Om dan bij de wandelaars aan te dringen dit gebied niet te verstoren en de borden "Verboden toegang" in acht te nemen. Achter alles kan elk een het zijne bijdragen om het behoud te verzekeren.

Het voorbeeld van de Zoute-Compagnie en van Graaf Lippens in het bijzonder dient vooropgesteld te worden. Zij hebben Knokke het enig gebied van het Zwin verzekerd, met hen kregen we het sparrebos, werd de "tuin bij de Noordzee" een werkelijkheid.

Iedereen die een deel van het merkwaardige Knokke onder z'n verantwoordelijkheid heeft, zal het voorbeeld willen volgen. De laatste aarden dijken zullen zeker het merkteken blijven van de

verovering van de Zwinpolders op de zee. Onze voorouders ter ere. Met wat goede wil zouden er geen "klasseringen" moeten komen om het behoud te verzekeren van merkwaardige gebouwen uit onze geschiedenis.

We kijken in het dorp zelf uit naar de restauratie van 't oude torentje van Sinte-Margaretha. Het gemeentebestuur laat zich met deze zaak in, maar er zullen wellicht nog jaren over gaan vooraleer het bouwwerk uit de 17e eeuw eindelijk uit z'n bouwvalligheid zal herrijzen. Wachten maar...

En wat met de molen van Moeder Siska? Daar zou een stel wieken volstaan om het uitzicht van weleer te herstellen.

Privé-eigenaars lieten zich reeds gelden voor het behoud anderzijds. We denken daarbij aan onze lokaalhouder Rudy Vermeire die het eerste hotel in het dorp in ere houdt waar het Boudewijncentrum een sukses blijft met vele verenigingen mee. We denken aan het huis Valcke dat de gevel uit de "Belle Epoque" waar mooi maakte, of aan de anderen die langs de Lippenslaan gevels van het begin van de eeuw opnieuw lieten pronken.

Nee, we zijn niet vergeten dat de villa's van Alfred Verwee of Félicien Rops wél afgebroken werden.

Lof echter voor wie het oude helpt bewaren.

CNOC IS IER.

```
*****
* BIJDRAGE tot de geschiedenis *
* van KNOKKE:geïllustreerde ka- *
* talogus: "SCHILDERS VAN OUD - *
* KNOKKE"(1880-1914). *
* Te verkrijgen door storting *
* van 350 fr. (+ ev. 20 fr. voor *
* port) op de bankrekeningnum - *
* mers (zie p.14 ) of in 't lo- *
* kaal "Prins Boudewijn", Lip - *
* penslaan, 37. *
*****
```